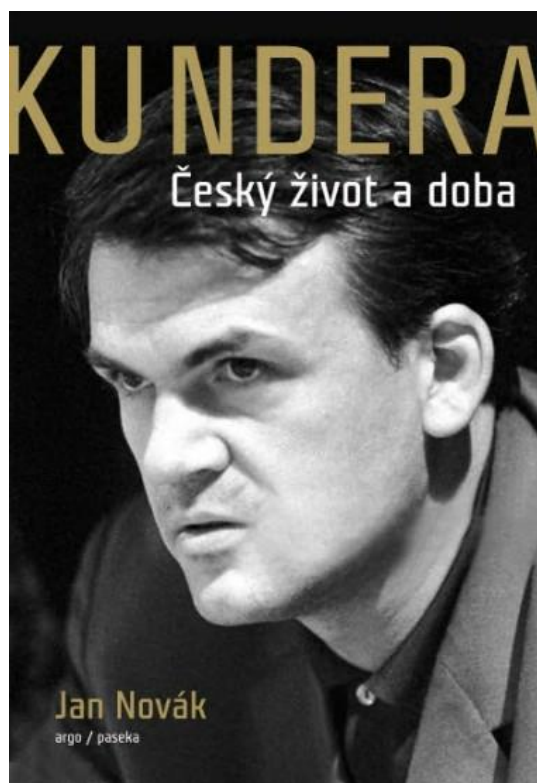

19. ČERVNA 2020

JAKO KAŽDÝ PÁTEK JSEM PRO VÁS PŘIPRAVIL STRUČNÝ PŘEHLED ZPRÁV
Z ČESKÝCH LITERÁRNÍCH LUHŮ A HÁJŮ:

Českou literární scénu nadzvedla ještě před svým vydáním nová kniha spisovatele **Jana Nováka** – neautorizovaná biografie Milana Kundery. Devítisetstránkovou knihu s názvem **Kundera** a podtitulem **Český život a doba**, jejíž časový záběr končí Kunderovým odchodem do Francie, vydávají společně nakladatelství Argo a Paseka. „Jeho rozsáhlá kniha není běžnou biografií, ale dílem přiznaně osobním, psaným sugestivním jazykem a neskrývajícím hodnotící pohled ani literární perspektivu. Novák se zabývá Kunderovým ‚český životem‘. Ve čtyřech oddílech mapuje autorovo rodinné zázemí, básnické počátky ve znamení stalinismu, prominentní působení v letech šedesátých i život v hledáčku Státní bezpečnosti před odchodem do exilu, kdy Kundera už nesměl publikovat a na veřejnosti vystupoval pod pseudonymy. Novákovo opus magnum čerpá z pečlivého studia archivních pramenů, dobových dokumentů i osobních svědectví. Věnuje se pochopitelně též Kunderovým vlastním textům, které na stránkách této knihy ožívají ve výmluvných citacích stejně jako v pronikavých shrnutích,“ dočteme se v anotaci.

Nemalý ohlas – často kritický – vyvolal [rozhovor](#) s autorem publikovaný v týdeníku Respekt. S Janem Novákem hovořil **Jan H. Vítvar**, který ve stejném čísle knihu sám [recenzuje](#). („Vědělo se, že život jednadevadesátiletého spisovatele je plný třináctých komnat a že světově proslulý literát coby jediný ‚majitel klíčů‘ (vypůjčíme-li si název jeho divadelní hry z roku 1962) dělá všechno pro to, aby se za jejich dveře nikdo nikdy nepodíval. Jan Novák je teď otevřel všechny najednou.“) Na sociálních sítích se objevily názory, že Novák v knize podává až příliš nelichotivý obraz světoznámého romanopisce a zároveň nepřináší nic nového – a to ani v udavačské kauze, o které psal před 12 lety právě Respekt.

„Rozhovor redaktora Vítvara s autorem Novákem v Respektu je těžká četba. Podává svědectví o tom, že z českých dějin ani jeden z pánů nepochopil vůbec nic. Působí, jako by chtěl Respekt nabrat kurs k Parlamentním listům středních vrstev,“ napsal v článku nazvaném Nesnesitelná lehkost blítí na Milana Kunderu pro Deník Referendum [Petr Pospíchal](#). Podobného názoru je i [Adam Borzič](#), který svůj komentář publikoval na webu revue Prostor, kde se mimo jiné dočteme: „Vůči Kunderovi u nás v některých kruzích vždy panovala podivná nedůvěra hraničící s otevřeným nepřátelstvím. Tato atmosféra vygradovala v roce 2008, kdy časopis Respekt publikoval text Adama Hradilka a Petra Třešňáka, v němž byl Kundera na základě nejednoznačných důkazů obviněn z udavačství. Kundery se tehdy zastala podstatná část literátů i historiků, a dokonce i Václavu Havlovi, který Kunderu věru nezbožňoval, se to zdálo pochybné. Potřeba ponižovat Kunderu ale očividně neustala. V posledním čísle Respektu si lze přečíst článek Jana H. Vítvara Nesnesitelné bytí Milana Kundery o knize Jana Nováka, která v nejbližších dnech vyjde pod názvem Kundera, a také rozhovor téhož redaktora s autorem knihy. Obojí působí moralisticky, nevěrohodně a zároveň místy až bulvárně.“

Spisovatel **Jan Němec** rozhovor s Janem Novákem z Respektu okomentoval na Facebooku, kde mimo jiné prohlásil: „Nebude se to líbit lidem, kteří potřebují svět přehledný, ale Kundera mohl udat půlku Prahy a i tak ve svých románech predestírat hlubší vnímání věcí, než k jakému se Novák kdy propracuje. Je to možná ke vzteku, ale občanské postoje, talent a inteligence se nepřekrývají. A co hůř: snad je dokonce třeba v životě se nějak provinit, aby člověk nezestárl s tak infantilním vnímáním světa jako Novák.“ Později se vyjádřil i k samotné knize: „Takže mně tři sta padesát stran stačí. Vidím to takto: Novák se pozval ke Kunderovi domů, ten mu samozřejmě neotevřel. Novák tedy aspoň důkladně prohledal okolí, něco našel, roztřídil, očistil a teď to prodává jako Kunderův život. Je překvapivě podrobný, co se týče literárního života v 50. a 60. letech, v tom je kniha nejsilnější, Novák zazvonil na hodně zvonků, prošel archivy a přináší pár marginálních objevů. Škoda, že ho na Kunderovi zajímá hlavně potvrzení teze o zjištěném kariéristovi, tyhle klapky na očích textu škodí. Zdroje jsou tím pádem kontaminované účelovým výkladem, pasáže z Kunderova díla dost bezostyšně dezinterpretované. Další věc je, že kdyby Novák psal hutně, a ne rozvlekle, a rozlišoval ve zdrojích podle výpovědní hodnoty, mohlo to být o polovinu kratší, a tím pádem dvakrát lepší. Takto jsem měl celou dobu pocit, že mě někdo krmí drobkami spadlými ze stolu a hlavního chodu se nikdy nedočkám. Svoje publikum si to najde, ale spíš mezi zájemci o neakademickou literární historii, než mezi těmi, kdo rádi čtou Kunderu. Až někdo pro potřeby

nějakého semináře bude potřebovat příklad životopisu, jehož autor se existenciálně zcela míjí s tím, o kom píše, a přesto o něm napíše devět set stran, je tohle dobrá volba. Víc se k tomuhle tématu už nebudu vracet.“

Ke knize se na Facebooku vyjádřil i spisovatel a scenárista **Pavel Kosatík**: „Slíbil jsem jedněm novinám napsat recenzi o té Novákově knize o Kunderovi, má skoro 900 stran, zabralo to tři večeronoci, na recenzi to ale není, takže jsem se omluvil a dávám pár vět sem. První Kunderovy texty jsem četl v roce 1978, našel jsem tehdy doma Literárky z roku 68 a vydání Žertu se Seydlovou obálkou. Od té doby jsem se o něj zajímal, tak jak se člověk, který má rád knížky, o spisovatele zajímá. Přečetl jsem stejné texty, které cituje Novák, mluvil jsem o Kunderovi se stejnými nebo podobnými lidmi jako on, tak jako kdokoli, kdo se o Kunderu v těch posledních zhruba čtyřiceti letech zajímal. Četl jsem i ty estébácké papíry o něm, které po Praze kolují už mnoho let, tak jako zde skoro všechno estébácké koluje, žádné nové a převratné zdroje informací Novák nemá. Z víceméně stejných zdrojů jsem vyčetl něco úplně jiného než Novák, což je normální, ale proč musí mít černobílý hnojomet 900 stran, jsem nepochopil. Ta kniha je tou monotónností až komická: kdykoli se má nějak vysvětlit nějaký další Kunderův čin, Novák vybere vysvětlení padoušské. Jak to jelo pořád dokola a nekončilo, styděl jsem se čím dál víc, že to čtu, že to tím svým čtením nějak podporuju. Když mě někdo štvě (protože tohle je téma Novákovy knihy), proč to nestačí říct jednou větou? Proč hned tzv. literatura?“

Střízlivější pohled nabídl třeba [Pavel Šafr](#) na webu Forum24.cz: „Rozhovor Jana H. Vítvara s Janem Novákem v Respektu je velmi zdařilý a Vítvar si v připojené recenzi udržuje od spisovatele jistý odstup. Rozsáhlé pasáže v Novákově knize, které se mají věnovat estébáckým odposlechům a uvádějí intimní detaily z Kunderova života, jsou zřejmě problematické. Vášně pro pravdu má mít hranice tam, kde začíná sféra osobního soukromí. Jakmile otevřeme Novákovu knihu, budeme ji posuzovat kriticky. Ale samotný fakt, že Novák kriticky posuzuje Kunderův život a literární dílo, je na sto procent legitimní. Ostrá kritika v Deníku Referendum, kterou Petr Pospíchal snesl na práci Respektu, navozuje dojem, že Vítvar a Novák si notovali v antikunderovské a antikomunistické jednoduchosti. Těžko říct, kde Kunderovi příznivci vzali ten dětinský blud o tom, že jejich modla vykazuje nějakou obrovskou složitost a hloubku. Kunderův myšlenkový odkaz nebude možné přenášet dalším generacím, protože ve skutečnosti žádný není. To nic nemění na tom, že jeho literární talent je obdivuhodný.“

A na stranu Jana Nováka se postavil i [Ondřej Štindl](#) na webu Echo24.cz, kde mimo jiné napsal: „Hádat se o Kunderu, to už tady tak nějak umíme, máme to nacvičené. Nováková kniha se tak dočkala ostrých odsudků, aniž by ji pobouření soudci četli. Způsobil to rozhovor s autorem v týdeníku Respekt, v němž Jan Novák mimo jiné řekl, že spor kolem udání agenta chodce Dvořáčka, jehož se měl Kundera dopustit, považuje za vyřešený – Kundera udával. Z rozhovoru a recenze v týdeníku také vyplynulo, že obraz charakteru slavného spisovatele v Novákově knize je – mírně řečeno – rozporný. Ta slova stačila, aby se některé veličiny zdejšího publicistického či literárního provozu velmi pobouřeně vyjádřily (...). Novákovu knihu vnímají jako jednorozměrný odstřel, jehož smyslem je navěky očernit Kunderovu

reputaci. Je to zvláštní. Novákovu knihu jsem četl, je výborně napsaná a ano, z toho textu je velice zřetelné, jak Jan Novák Kunderu vnímá, co považuje za jeho klíčové povahové rysy. Ten obraz se skládá z rozhovorů s mnoha lidmi, kteří měli v různých obdobích ke Kunderovi tak či onak blízko, velký vliv měl na Novákovo psaní Kunderův dlouholetý kumpán, dnes již zesnulý psychoanalytik Ivo Pondělíček. Ta životopisná kniha má devět set stran, nemůžu tvrdit, že by mě každá jedna z nich strhla, že bych při čtení párkrát necítil pochybnost ohledně toho, zda má význam se věnovat té které peripetii spisovatelova života, takové či onaké interpretaci jeho motivů či skutků. Jako celek je ale Novákova kniha pozoruhodná, snad až obdivuhodná, taky velmi dobře napsaná.“

*

Čtete rádi zahraniční literaturu? Napadlo vás někdy, že ji s velkou pravděpodobností překládala matka malých dětí, která se překládáním neuživí a po odeznění koronavirové krize na tom bude ještě hůř? I tak by se lakonicky daly shrnout [výsledky průzkumu](#), který mezi literárními překladateli v květnu 2020 provedla oborová organizace **Překladatelé Severu**.

„Aktuální dotazníkový průzkum vypovídá o dlouhodobě tristní pozici překladatelů v rámci knižního sektoru. Ale co s tím? Při čekání na akční hrdiny, kteří by nebohé literární překladatele jednou provždy vysvobodili z bezútěšného postavení, je tu jen jediná jistota – okolní svět má svých problémů dost...“ okomentoval výsledky výše zmíněného průzkumu na webu iLiteratura.cz [Michal Švec](#), překladatel z finštiny a člen výboru spolku Překladatelé Severu.

Češi o sobě rádi tvrdí, že jsou národem čtenářů. Na druhou stranu si učitelé a rodiče stěžují, že děti čtou čím dál tím méně a dá stále větší práci přitáhnout je ke knížce. Výzkumy a odborníci ovšem nic podobného nepotvrzují. Naopak se ukazuje, že Češi jsou stále milovníky knih a nijak tragická není ani situace ohledně dětských čtenářů. Pro Deník N zmapovala aktuální stav [českého čtenářství](#) Barbora Vajsejlová.

Tématem nového vydání [Ravtu](#) (12/2020) je ticho, literární umlknutí, a to na poli poezie a její kritiky. Editorka **Olina Stehlíková** oslovila řadu osobností, o nichž si myslela, že se jich toto téma týká, že mají pauzu či poezii a její kritiku přestali psát úplně. Zajímalo ji proč a jestli se k ní ještě vrátí.

Kvůli epidemii covid-19 a s ní souvisejícím nařízením se v České republice na několik týdnů takřka zastavil literární život. Rušily se knižní křty, besedy se spisovateli, autorská čtení i knižní festivaly včetně toho největšího – pražského Světa knihy. Takzvaná [živá literatura](#) nakonec našla dočasné útočiště na internetu a sociálních sítích. Více v mém článku na webu Deníku N.

„Na konci loňského roku vyšlo čtvrté, aktualizované vydání publikace Vladimíra Pistoria **Jak se dělá kniha**. Autor – sám nakladatel – již dvě dekády vede stejnojmenný seminář na FF UK. Na těchto základech pak vznikla v roce 2003 příručka, která mapuje vznik knih, provoz

nakladatelství, redakční procesy atd. Pistoriova publikace je vzhledem ke svému záběru v našem prostředí jedinou takovou příručkou, což má ovšem jak své výhody, tak i jisté problematické konsekvence,“ píše na webu i-Kanon.cz básnířka a produkční knih v nakladatelství Nová beseda [Anna Štičková](#).

*

V sobotu 13. června uplynulo 80 let od narození básníka [Václava Hraběte](#), který za svého života stihl publikovat pouze časopisecky, ale přesto dnes patří k nejoblíbenějším českým poetům, jehož verše zhudebnila řada předních muzikantů. Textů předčasně zesnulého básníka se ujal recitátor Mirek Kovářík, který z nich v druhé polovině šedesátých let vytvořil poetické pásmo Stop-time s podtitulem Rekviem za Václava Hraběte. Později vyšlo i několik knižních výborů, z nichž ten nejznámější a nejuplněnější nese název Blues pro bláznivou holku.

Svaz českých knihkupců a nakladatelů z důvodu nouzového stavu a s tím souvisejícího zrušení letošního ročníku knižního veletrhu Svět knihy Praha, který se měl konat v květnu, přesunul vyhlášení tří nominovaných na [Cenu Jiřího Ortena](#) na 15. června 2020. Odbornou porotou jmenovanou Svazem českých knihkupců a nakladatelů byly vybrány následující tituly: román Malej NY (Host 2019), jehož autorem je **Přemysl Krejčík**, novela Svatá hlava (Vyšehrad 2019) **Hany Lehečkové** a báseň v próze Mount Anne (Trigon 2019) **Ladislava Slezáka**. Jméno vítěze či vítězky bude slavnostně vyhlášeno 15. září v 17 hodin v Zrcadlové kapli v Klementinu.

„Je alchymistou volajícím do všech stran, jeho magická poezie působí jako zjevení shůry.“
Dalším z hostů letošního ročníku **Festivalu spisovatelů Praha** bude italský básník [Claudio Pozzani](#) (*1961).

Nejstarší české nakladatelství [Vyšehrad](#) (založeno 1934) již tradičně uděluje **výroční nakladatelské ceny**. V letošním roce je nevyhlašovalo na Svět knihy, ale 17. června v Literární kavárně knihkupectví Academia. Výroční ceny obdrželi Hana Lehečková za původní práci Svatá hlava, Vlasta Winkelhöferová za překlad knihy Hluboká řeka (Šúsaku Endó), Jana Novotná za překlad knihy Sám proti inkvizici (Marcos Aguinis), Sylvie Kotercová za výtvarné zpracování knihy Pět ročních období (Jiří Klečka) a Milan Holeček získal in memoriam mimořádnou cenu za autorský počin (Hrdinové zámořských objevů).

Nástin [doporučené četby](#) pro letošní léto podle redaktorů časopisu **iLiteratura.cz**, který tentokrát výjimečně nevyjde v tištěné podobě, ale bude dostupný pouze elektronicky. Jako obvykle se snažili upozornit na tituly, které by neměly ujít pozornosti čtenářů různých věkových i zájmových kategorií.

Stejně jako v předešlých letech, i letos **České literární centrum**, sekce Moravské zemské knihovny, zajišťuje rezidenční pobyty na třech místech v ČR: v Broumově, Praze a Brně. Pobyty v délce tří až čtyř týdnů poskytují překladatelům, spisovatelům a dalším umělcům

vhodné podmínky pro tvůrčí činnost. Kterí umělci pojedou tvořit na tři české rezidence ČLC? [Čtete zde.](#)

K vyhledání další LGBT knihy v češtině, kterou si chcete přečíst, na základě vybraných parametrů, k rychlému ověření subžánrů knihy, o které již víte, že je tematicky zaměřená na LGBT, nebo ke sledování knižních LGBT novinek v češtině bude sloužit nová [Česká databáze duhových knih](#), za níž stojí LGBT pár Tereza a Knut Holm, povoláním dvojice programátorů. Projekt napsali ve svém volném čase a jeho provoz zatím financují z vlastních prostředků. Aktuálně zde naleznete 245 knih.

*

„Podlehli jsme iluzi osobní svobody, otevřeného života, nekonečna možností? Je to možné, tak se v té době uvažovalo.“ V pražském **Divadle MeetFactory** zdramatizoval Matěj Samec loni vydaný román [Serotonin](#) francouzského literáta Michela Houellebecqa. Premiéra stejnojmenné inscenace se konala 14. června a v náročné roli cynika umírajícího smutkem se představil Honza Hájek.

[Vratislav Kadlec](#) není právě typickým literárním debutantem. Tím spíše je třeba jeho překvapivě vyzrálé tvorbě věnovat pozornost. Devětatřicetiletý nakladatelský redaktor a oceňovaný překladatel knih pro děti a mládež na sebe coby spisovatele loni upozornil povídkovou sbírkou *Hranice lesa* (Argo 2019), která mu vynesla nominaci na jednu z cen Magnesia Litera 2020. Jeho profil vyšel na webu H7O.cz v rámci nového **seriálu o českých debutantech**.

„Všechna autorská čtení zrušena, taky veletrhy v Praze a ve Varšavě. Divná doba. Teď uvidím, co se bude dít kolem Plachetnic na viněťách. Dál si píšu ta haiku a možná letos ještě stihnu krátkou povídku do nějakého časopisu. Větší plány zatím nemám,“ říká v rozhovoru pro Novinky.cz spisovatel [Jiří Hájiček](#), kterému v nakladatelství Host právě vyšel nový román *Plachetnice na viněťách*.

Hosty vltavského ArtCafé věnovaného knize [To je metro, čéče](#) (Paseka 2019), byla spisovatelka Milada Rezková a výtvarnice Veronika Vlková, která s Janem Šrámkem vytvořila oceněné ilustrace, kombinující počítačovou grafiku a akvarelovou malbu. Právě ty zaujaly mezinárodní porotu prestižního boloňského veletrhu dětské knihy, ale i porotu soutěže o nejkrásnější českou knihu za rok 2019 v kategorii pro děti a mládež, ve které výtvarníci zvítězili.

Ve čtvrtek 18. června zemřel ve věku 78 let básník, překladatel a esejista [Petr Král](#) (1941–2020), který podstatnou část života prožil ve francouzském exilu. V roce 2016 byl oceněn Státní cenou za literaturu a loni jej vyznamenala i Francouzská akademie. Od roku 2013 vycházejí ve Větrných mlýnech Královny sebrané spisy. A hned čtyři jeho knihy jsou volně ke stažení v [E-knihovně](#) na webu Městské knihovny v Praze. Básníkům nekrolog napsali kupříkladu [Jan Gabriel](#) nebo [Martin Stöhr](#), vzpomínku mu věnoval i [Petr Hruška](#).

Knižní trh se v důsledku koronaviru prakticky ze dne na den zastavil. Aby zmatků na trhu nebylo málo, hned na začátku krizových týdnů vydalo vydavatelství **Euromedia Group** nešťastné prohlášení, že pozastavuje úhrady třetím stranám. Šéf největšího knižního vydavatelského domu u nás [Lukáš Novák](#) se v rozhovoru pro CzechCrunch ohlíží za posledními turbulentními měsíci, přiznává některé chyby a zároveň upozorňuje, že knihy by měly obecně zdražit, protože tak, jak je současný knižní trh nastaven, je dlouhodobě neudržitelné.

Má rád poetiku Jiřího Trnky, klasické loutky, Felliniho film 8 1/2, přírodu Jizerských hor a písničky Devendry Banhart. Dvakrát nezvládl zkoušky na řidičák, zato na UMPRUM vystudoval Ateliér filmové a televizní grafiky a úspěchy sklízí i coby autor ilustrací dětských knížek. Hostem Ondřeje Cihláře ve vltavské Vizitce byl [Filip Pošivač](#)

„Na svatého Jana, 24. června, svítí svatojánští broučci nejvíc z celého roku. ‚A broučci spí a spí a spí tam dole u potoka, Karafiát je znal, je noc, je temná noc a sovy mají bál...‘ zní v básni Ivana Blatného. ‚Večer před svatým Janem mluví sestra s Tomanem,‘ píše se v jiné básni pojednávající o anarchistickém básníku Karlu Tomanovi.“ Tradiční páteční sloupek pro iLiteraturu.cz napsal tentokrát spisovatel [Petr Motýl](#).

„Inspirací pro výběr knih byl pro mě rozhovor s Čestmírem Kopeckým v době, kdy jsem ještě netušil, že se pustím do tak nejistého podniku, jakým je vydávání knih v době sociálních sítí. Na otázku, jak si jako producent vybírá náměty a scénáře, mi řekl, že jeho cílem je točit filmy, na které se chce dívat. Nakladatelství Novela bohemica je založené podobně. Vydávám knihy, které si chci přečíst,“ představil [Zdenko Pavelka](#) své nakladatelství na webu H7O.cz.

„Se svými postavami často nesouhlasím, ale snažím se je pochopit,“ říká [Klára Vlasáková](#), které právě vyšla knižní prvotina **Praskliny**. Na Zemi se zničehonic snese velká bílá zářící koule, která lidem neškodí, ale ani jim nic nepřináší. Proč se zjevila a jak na ni postavy románového debutu Kláry Vlasákové zareagují? Poslechněte si vltavské ArtCafé věnované Prasklinám, které připravila Petra Kultová.

*

A na závěr jako obvykle několik **knižních tipů**...

[Orhan Pamuk: Così divného v mé hlavě \(přel. Petr Kučera, nakl. Argo\)](#)

Čosi podivného v mé hlavě je rozsáhlá románová freska zachycující životní osudy pouličního prodávče Mevlüta, jehož rodina v 70. letech emigrovala ze střední Anatólie do Istanbulu. Na rozdíl od většiny svých předchozích děl Pamuk tentokrát opouští prostředí poevropštěné istanbulské smetánky a vydává se mezi migranty a nádeníky z okrajových částí města. Mevlüt se žije jako prodávče bozy, sladkého nápoje z lehce fermentované pšenice, a sní o tom, že jednoho dne zbohatne. Po tři roky neúnavně píše milostné dopisy dívce, kterou spatřil na jedné svatbě, ale nakonec si po sérii omylů odevzdaně vezme její sestru. Podobně smířen s osudem roky den co den obchází ulice Istanbulu a přemýšlí o oné „podivnosti“, kterou cítí ve

své hlavě a jež ho odlišuje od ostatních – a nakonec ho další zvrat osudu přivede k poznání, po čem to celý život vlastně tolik toužil... Melancholichnost příběhu je narušována plejádou hlasů dalších, mnohdy bytostně komických postav, z nichž každá poodhaluje část Mevlütovy osobnosti a dodává knize humorný podtón. Cośi podivného v mé hlavě je nezvyklým portrétem Istanbulu kresleným z úhlu, jenž je i pro autora novinkou: z pohledu těch, kdo tvoří samé dno pestré istanbulske společnosti; je to další monumentální encyklopedie města, v níž autor s pečlivostí zapáleného sběratele shromažďuje nepřeborné množství postav, historických událostí, jídel nabízených pouličními prodavači i podivuhodných příhod z chudých istanbulských uliček.

[Alžběta Luňáčková: Pravý úhel \(nakl. Host\)](#)

Hádám, jak daleko si budu, sáhnu-li na sebe vypůjčeným gestem, oslovím-li se infinitivem, nebudu-li precizní, růžolící maso, ale pravý úhel. – Pravý úhel může být utopicky chápán jako jediný správný úhel (pohledu). Básnické usilování o prostor, kde nic není nakřivo, jako naivní způsob dosažení vnitřní (ne)uspořádanosti. Rovnoběžky, tvary, hrany, poloviny, viny... Stupně jako vývoj. Paradoxy blízkosti a vzdálenosti, pohybu a nehybnosti, klidu a neklidu. Estetika pravoúhlosti jako jediný možný koncept vnějšího vizuálního i vnitřního duševního světa. Pravoúhlé sny. Básně z let 2017 až 2019.

[Margot Vanderstraeten: Mazl tov. Má léta u ortodoxní židovské rodiny \(přel. Radka Smejkalová, nakl. Garamond\)](#)

V židovské čtvrti belgických Antverp žije největší komunita ortodoxních Židů po New Yorku a Jeruzalémě. Jejich štrajmly, pejzy, černé kabáty a bílé podkolenky upomínají, že sem kdysi přišli z východní Evropy. Proniknout do jejich zákulisí, tajů a tradic je pro lidi zvenčí těžké, ne-li nemožné. Novinářce a spisovatelce Margot Vanderstraeten se to podařilo. Za léta, kdy v moderně ortodoxní židovské rodině jako studentka doučovala děti, si vybuodovala pevné přátelství s rodinou Schneiderů, a nakoukla do světa, jehož čas, směr i rytmus i v moderní době udává 613 židovských příkázání. Díky jejímu čtivému vyprávění se tak dozvíme, proč židovské ženy v Antverpách nosí na hlavách paruky, že každá věřící židovská rodina má dvě separátní kuchyně a jak jsou důležité dohazovačky sňatků. Podíváme se jejíma očima i do ortodoxních komunit v New Yorku a Jeruzalémě, kde autorka některé židovské přátele nadále navštěvuje poté, co odešli z Antverp.

Petr Nagy

Půlnoční Noviny P. N. naleznete na webu [Literární poustevna](#) či v Poznámkách na facebookové stránce [Literární poustevna Petra Nagye](#) a případným zájemcům je budu milerád pravidelně zasílat e-mailem ve formátu PDF (pište na poselpulnoci@seznam.cz).